

ΟΚΤΩ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ

Όπως είναι γνωστό, ο Κώστας Κασομούλης παντρεύτηκε δύο φορές. Με την πρώτη του γυναίκα, τη Σουλτάνα, πού ήταν άνεψιά του Γιάννη Φαρμάκη, απόκτησε τρεις γιούς, τὸ Νικόλα, τὸ Μῆτρο, καὶ τὸ Γιώργο. Με τὴ δεύτερη γυναίκα του, τὴν Ἀλεξάνδρα, απόκτησε ἓνα γιό, τὸ Γιάννη, καὶ δύο κόρες, τὴ Σουλτάνα καὶ τὴν Κατερίνη.

Ὁ Νικόλας εἶναι ὁ πολὺ γνωστός ἀπομνημονευματογράφος. Ὁ Μῆτρος, πού εἶχε κατεβεί στὴ Νότια Ἑλλάδα μετὰ τὸ Νικόλα καὶ τὸ Γιώργο, πήρε μέρος στὴν πολιορκία καὶ στὴν ἔξοδο τοῦ Μεσολογγίου. Πληγώθηκε βαριά στὴν ἔξοδο (1826) καὶ ξεψύχησε στὸ βουνὸ Ζυγός. Ὁ Γιώργος, ὑπηρετώντας ὡς ἀνθυπολοχαγός, κοντὰ στὸ Νικόλα, στὸ Σῶμα τῆς Ἐθνοφυλακῆς, τὸ ὁποῖο καταδίωκε τοὺς ληστές στὴ Φθιώτιδα, δολοφονήθηκε ἀπὸ αὐτοὺς στὶς 17-11-1837.

Ὁ Κώστας Κασομούλης μετὰ τὴ γυναίκα του Ἀλεξάντρα καὶ τὰ παιδιά τους, τὸ Γιάννη, τὴ Σουλτάνα, καὶ τὴν Κατερίνη, βρέθηκαν στὴ Νάουσα. Ἐκεῖ ὁ πατέρας τραυματίστηκε σοβαρὰ στὰ γεγονότα τοῦ 1822 καὶ πέθανε. Ἡ μητέρα καὶ τὰ 3 παιδιά τῆς αἰχμαλωτίστηκαν καὶ μεταφέρθηκαν ἀπὸ τὸν Ἀλβανὸ μπέη καὶ παλιὸ γνώριμο τοῦ Κώστα Κασομούλη, Μεχμέτ Διβόλης, στὸ Πισοδέρι, ὅπου ζοῦσαν οἱ συγγενεῖς τους.

Γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή τους ὁ Διβόλης ζήτησε 25 χιλιάδες γρόσια, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν μπόρεσαν νὰ συγκεντρώσουν στὸ σύνολό τους οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι τους. Ἔτσι ἔμειναν αἰχμάλωτοι ὡς τὸ 1834 στὰ χέρια τῶν Τούρκων, μολονότι ἦταν τυπικὰ ἐλεύθεροι, ὕστερα ἀπὸ τὴ διαταγὴ τῆς ἀπελευθέρωσης τοῦ Κιουταχῆ Μεχμέτ Ρεσίτ πασᾶ, τῆς 26ης Φεβρουαρίου 1829.

Ὁ Γιάννης Κασομούλης, ἐνῶ ἡ διαταγὴ τοῦ Κιουταχῆ ἀναφέρει ὅτι ἀπελευθερώθηκε μετὰ τὶς ἀδερφές καὶ τὴ μητέρα του, ὁ ἴδιος λέει στὴν ἀναφορά του τῆς 21ης Ἰουνίου τοῦ 1865 ὅτι δραπέτευσε, γεγονὸς τὸ ὁποῖο βεβαιώνουν ὁ Διαμαντῆς Νικολάου Ὀλύμπιος καὶ ὁ Δημ. Τσάμης Καρατάσος, μετὰ τὸ πιστοποιητικὸ τους τῆς 5ης Φεβρουαρίου τοῦ 1841.

Σύμφωνα μετὰ τὸ τουρκικὸ ἔγγραφο, οἱ αἰχμάλωτοι ἀπελευθερώθηκαν μετὰ τὶς 26-2-1829. Κι ὅμως, ὡς τὶς 26-8-1831 καὶ λίγο ἀργότερα, οἱ δύο κόρες τοῦ Κασομούλη βρίσκονταν αἰχμάλωτες στὴ Θεσσαλονίκη. Τὸ ἐπιβεβαιώνει ὁ πρόξενος τῆς Ρωσίας στὴν πόλη αὐτὴ Ἄγγ. Μουστοξύδης μετὰ τὴν ἐπιστολὴ του, τὴν ὁποία ἔστειλε στὸ Νικόλα Κασομούλη. Στὴν ἐπι-

τολή αυτή δεν κάνει λόγο για τη μητέρα και για το Γιάννη, γεγονός το οποίο μᾶς αναγκάζει να τοποθετήσουμε την απόδρασή του ανάμεσα στο χρονικό διάστημα Μάρτης τοῦ 1829-Ἰούλιος τοῦ 1831.

Οἱ λόγοι τῆς απόδρασής του δεν μᾶς εἶναι γνωστοί, μπορούμε ὅμως να κάνουμε δύο ὑποθέσεις: α) Για να φτάσει ἡ διαταγή τῆς ἀπελευθέρωσης ἀπὸ τὰ Γιάννενα στὴ Θεσσαλονίκη, ἔπρεπε να περάσουν 1-2 τουλάχιστον μῆνες. Ὁ αἰχμάλωτος Γιάννης Κασομούλης, πὺν δὲν εἶναι καθόλου βέβαιος γιὰ τις προθέσεις τῶν Τούρκων, κουράζεται να περιμένει καὶ ἀποδρᾷ. Ἐάν εἶναι ὀρθὴ ἡ ὑπόθεση αὐτή, τότε εἶναι βέβαιο ὅτι οἱ Τούρκοι, ἐνοχλημένοι ἀπὸ τὴν ἀπόδρασή του, δὲν ἀπελευθερώνουν τις δύο ἀδερφές του, ἐνῶ ἀφήνουν ἐλεύθερη τὴ μητέρα τους, γιὰτὶ ἦταν μεγάλη στὴν ἡλικία, καθὼς παρατηρεῖ ὁ Γιάννης Βλαχογιάννης¹. β) Οἱ Τούρκοι ζητοῦν περισσότερα λύτρα γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή τους (ἡ νεότερη διαταγή τοῦ Κιουταχῆ), τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν εἶναι εὐκόλο να βρεθοῦν. Ἐλευθερώνουν τὴ μητέρα, γιὰ να ἐξοικονομήσει τὰ νέα λύτρα, καὶ κρατοῦν τὰ τρία παιδιά της. Ὁ Γιάννης, ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὴν ἀνέντιμη τακτικὴ τῶν Τούρκων, ἀποδρᾷ καὶ καταφεύγει στὴ Σερβία, κὶ ἀπὸ κεῖ στὸ Ναύπλιο, ὅπου συνάντησε στὸ χωριὸ Τζιαφέραγα τοῦ Ἄργους τὸν ἀδερφό του Νικόλα στὶς 26 Νοεμβρίου τοῦ 1831.

Ἐνα ἄλλο πρόβλημα δημιουργεῖται σχετικὰ μὲ τὸν τόπο τῆς απόδρασης. Μία ἀπόδραση ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη μὲ τις μεγάλες τουρκικὲς δυνάμεις φαίνεται, ἂν ὄχι ἀπίθανη, τουλάχιστον πολὺ δύσκολη. Ἐάν πάλι γινόταν ἀπὸ κεῖ, τότε ἡ πορεία τοῦ δραπέτη ἔπρεπε να ἦταν διαφορετικὴ· θὰ ἐπεδίωκε να κατεβεῖ μὲ καράβι ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη ἢ ἀπὸ κάποιο ἄλλο παράλιο μέρος τῆς Μακεδονίας στὴ Νότια Ἑλλάδα. Ἐάν πορεία του ὅμως πρὸς τὴ Σερβία δείχνει πὼς ἡ ἀπόδραση ἐγίνε ἀπὸ τὸ Πισοδέρι, ὅπου οἱ συνθήκες τῆς φύλαξής του ἦταν πιὸ καλὲς καὶ οἱ εὐκαιρίες γιὰ ἀπόδραση περισσότερες ἀπ' ὅ,τι ἦταν στὴ Θεσσαλονίκη. Ἐτσι, μετὰ τὴν ἀπόδρασή του οἱ Τούρκοι μετέφεραν τις ἀδερφές του στὴ Θεσσαλονίκη γιὰ καλύτερη φύλαξη.

Γιὰ να φτάσει ἕνας δραπέτης ἀπὸ τὸ Πισοδέρι στὶς δαλματικὲς ἀκτὲς τῆς Σερβίας, ὅπωςδὴποτε κυνηγημένος ἀπὸ τοὺς δεσμῶτες του, χρειαζόταν μεγάλο χρονικὸ διάστημα. Ἐάν ἀκόμη ὑπολογίσουμε τὸ χρόνο τῆς ἐπιστροφῆς του μὲ πλοῖο στὸ Ναύπλιο, μὲ ὅλες τις δυσκολίες πὺν ἀντιμετώπιζε τότε ἕνας δραπέτης, θὰ πρέπει να περιορίσουμε τὸ χρονικὸ διάστημα καὶ να τοποθετήσουμε τὴν ἀπόδρασή του ανάμεσα στὴν ἀνοιξὴ τοῦ 1829, καὶ στὴν ἀνοιξὴ τοῦ 1831.

Ἐάν μητέρα τοῦ Γιάννη, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσή της, κατέβηκε στὴ Νότια

1. Βλ. τὴν εἰσαγωγὴ του στὰ «Ἀπομνημονεύματα τῆς Ἐπαναστάσεως τῶν Ἑλλήνων» τοῦ Νικ. Κασομούλη, σ. μστ', στὴν ἐκδοσὴ Χ. Κοσμαδάκη.

Ἑλλάδα, μιὰ καὶ εἶχε δημευθεῖ ἢ περιουσία τους στὴ Σιάτιστα καὶ βρίσκονταν ἐκεῖ ὁ Νικόλας καὶ ὁ Γιώργος. Εἶναι βέβαιο ὅτι ζοῦσε, τουλάχιστον ὡς τὸ φθινόπωρο τοῦ 1842, διότι μὲ τὸ διάταγμα τῆς 18/30 Σεπτεμβρίου τοῦ 1842, τῆς χορηγήθηκε ἐθνικὴ γῆ, ποὺ ἄξιζε 2.500 δρχ.¹

Τὰ δυὸ κορίτσια, ποὺ ἐλευθερώθηκαν στὰ τέλη τοῦ 1834 ἢ στὶς ἀρχές τοῦ 1835, κατέφυγαν κι αὐτὰ στὴ Νότια Ἑλλάδα κοντὰ στοὺς δικούς τους. Ἡ Σουλτάνα παντρεύτηκε στὴν Ἀταλάντη τὸ Γῶγο Βελαέλα ἢ Στουρνάρα καὶ ἡ Κατερίνη κάποιον Σκουλαρίκη, ἀλλὰ χήρεψε νωρὶς καὶ ἐγκαταστάθηκε στὴ Ἀθήνα².

Ὁ Γιάννης Κασομούλης, μετὰ τὸν ἐρχομὸ του στὸ Ναύπλιο, ὑπηρέτησε ὡς λοχίας σιτιστῆς στὸ 10ο ἑλαφρὸ τάγμα, μὲ διοικητὴ τὸν ταγματάρχη Θανάση Βαλτινὸ, ὡς τὸ Φλεβάρη τοῦ 1833, ὅποτε καταργήθηκαν τὰ ἑλαφρὰ τάγματα. Στὸ ἴδιο τάγμα ὑπηρετοῦσε καὶ ὁ ἀδερφός του Γιώργος.

Μὲ τὸ Β.Δ. τῆς 26ης Μαΐου/1ης Ἰουνίου τοῦ 1838 συμπεριλήφθηκε στὸν κατάλογο τῶν ἀτόμων, τὰ ὁποῖα πρότεινε ἡ Στρατιωτικὴ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ κατάταξη στὴ Φάλαγγα, χωρὶς ὅμως νὰ τοὺς ἀπονεμηθεῖ βαθμός. Ἀργότερα ἐγκαταστάθηκε στὴ Χαλκίδα καὶ στὴν Κύμη, ὅπου δημιούργησε οἰκογένεια, καὶ ἀπόχτησε 8 παιδιά. Στὴ Χαλκίδα ζοῦσε νοικιάζοντας τοὺς δημόσιους φόρους. Στὴν Κύμη ἴσως ἔκαμνε τὴν ἴδια δουλειά.

Στὰ 1865, ὅπως ἔκαναν ὅλοι οἱ ἀγωνιστὲς τοῦ 1821, ποὺ δὲν εἶχαν λάβει ὡς τότε καμία βοήθεια ἀπὸ τὸ κράτος, ὑπέβαλε κι αὐτὸς τὰ δικαιολογητικά του (τεκμήρια τῆς συμμετοχῆς του καὶ τῆς οἰκογενειᾶς του στοὺς ἀγῶνες τοῦ Ἑθνους), γιὰ νὰ τοῦ δοθεῖ κάποιον βοήθημα. Ὑστερα ἀπὸ τὴν παραπάνω χρονιὰ δὲν ἔχουμε ἄλλες εἰδήσεις γι' αὐτόν.

Τὰ ἔγγραφα τοῦ φακέλου «Ἰωάννης Κασομούλης», τὰ ὁποῖα βρίσκονται στὸ κουτί 80 τοῦ Ἀρχείου τῶν Ἀγωνιστῶν, εἶναι συνολικὰ ὀκτώ:

1. Ἡ ἀναφορὰ του «πρὸς τὸν κύριον Πρόεδρον καὶ τὰ Μέλη τῆς ἐπὶ τῶν ἀγῶνων καὶ θυσιῶν Ἐπιτροπῆς», μὲ ἡμερομηνία 21-6-1865. Σ' αὐτὴν μᾶς δίνει πληροφορίες: α) γιὰ τὸν τραυματισμὸ τοῦ πατέρα του στὴ Νάουσα, στὸ στηθός, στὸ δεξιὸ βραχίονα καὶ στὸ δεξιὸ μαστό, β) γιὰ τὴν ἀπόδρασή του, τὴν κάθοδό του στὴ Νότια Ἑλλάδα διὰ μέσου τῆς Σερβίας, τὴν ὑπηρεσία του, στὸ 10ο ἑλαφρὸ τάγμα καὶ τὴν οἰκογενειακὴ του κατάσταση· καὶ γ) γιὰ τὴν προσφορὰ στὴν πατρίδα τῶν ἄλλων Κασομούληδων. Στὸ τέλος τῆς ἀναφορᾶς του ἀπαριθμεῖ τὰ πιστοποιητικά, τὰ ὁποῖα ὑπέβαλε. Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ, ποὺ εἶναι 7, δὲν ἀναφέρει τὴ μετάφραση τοῦ τουρκικοῦ ἐγγράφου, ἐνῶ ἀνα-

1. Βλ. ἐφ. «Ἑλληνικὸς Ταχυδρόμος», 20-9-1842, πρβλ. σ. μζ' τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Βλαχογιάννη στὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ Νικ. Κασομούλη.

2. Βλ. Θ. Γ. Κ α λ ο δ ἦ μ ο υ, Νικόλας Κασομούλης, Ἀθήνα 1977, σ. 177, ὑποσ. 260.

φέρει κάποιο, τὸ ὁποῖο δὲ βρίσκεται σήμερα στὸ φάκελό του. Πρόκειται γιὰ τὸ πιστοποιητικὸ στὸ ὁποῖο ὑπόγραψαν ὁ Νότης Μπότσαρης, ὁ Κίτσος Τζαβέλας, ὁ Μῆτσος Κοντογιάννης, ὁ Ἄντρεας Ἴσκος καὶ ὁ Γληγόρης Λιακατᾶς. Τὸ ὄνομα τοῦ τελευταίου πρέπει νὰ συμπεριλήφτηκε κατὰ λάθος, γιὰτὶ ὑπογράφει στὴν κοινὴ ἀναφορὰ τῶν ὄπληρχηγῶν τῆς 13ης Ἀπριλίου τοῦ 1823.

2. Ἀντίγραφο τῆς κοινῆς ἀναφορᾶς τῆς 13ης Ἀπριλίου τοῦ 1823 τῶν ἀρματολῶν Νικ. Στορνάρη, Γληγόρη Λιακατᾶ, Νάσιου Μάνταλου, Τόλιου Λάζου καὶ τοῦ καλόγερου Καλλίνικου Τσάρα, με ἡμερομηνία 1-6-1843, θεωρημένο ἀπὸ τὸ δήμαρχο τῆς Χαλκίδας Σ. Καλογερόπουλο. Τὴν ἀναφορὰ αὐτὴ μαζὶ με μία ἄλλη δική του, τίς ἔστειλε ὁ Νικόλας Κασομούλης με τὸ Νικόλα Ἄντ. Νάκη Κρανιδιώτη καὶ τὸν ἀδερφό του Γιώργο στὴν Κυβέρνηση τοῦ Ναυπλίου, γιὰ νὰ φροντίσει γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν δικῶν του.

3. Κακογραμμένο ἀντίγραφο, ἀπὸ τὴ μετάφραση τοῦ ἀζᾶτ μπουγιουρντι (=ἀπελευθερωτικὴ διαταγὴ) τοῦ Κιουταχῆ Μεχμέτ Ρεσίτ πασᾶ τῆς 26ης Φεβρουαρίου τοῦ 1829, με ἡμερομηνία 1-6-1843, θεωρημένο ἐπίσης ἀπὸ τὸ δήμαρχο τῆς Χαλκίδας. Τὸ κείμενο αὐτὸ χρησιμοποίησε ὁ Γιάννης Βλαχογιάννης στὴν εἰσαγωγὴ του στὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ Νικ. Κασομούλη¹.

4. Ἀντίγραφο τῆς ἐπιστολῆς τῆς 26ης Αὐγούστου τοῦ 1831, τοῦ προξένου Μουστοξύδη, τὴν ὁποία ἔστειλε στὸ Νικόλα Κασομούλη, σχετικὰ με τίς σκλαβωμένες ἀδερφές του, με ἡμερομηνία 13-6-1865, θεωρημένο ἀπὸ τὸ δήμαρχο τῆς Ἀθήνας Ἐνμμανουὴλ Κουτζικάρη.

5. Ἀντίγραφο τοῦ πιστοποιητικοῦ τῆς 5ης Φεβρουαρίου τοῦ 1841 τῶν καπεταναίων Διαμαντῆ Νικολάου Ὀλυμπίου καὶ Δημ. Τσάμη Καρατάσου με ἡμερομηνία 19-6-1865, θεωρημένο ἐπίσης ἀπὸ τὸ δήμαρχο τῆς Ἀθήνας. Με τὸ πιστοποιητικὸ αὐτὸ, ἐπιβεβαιώνεται ἡ ἀπόδραση τοῦ Γιάννη Κασομούλη καὶ ἡ κάθοδός του στὴ Νότια Ἑλλάδα διὰ μέσου τῆς Σερβίας, καὶ γίνεται λόγος γιὰ τὴν προσφορὰ τῆς οἰκογένειας Κασομούλη στὴν πατρίδα.

6. Ἀντίγραφο τοῦ πιστοποιητικοῦ τῆς 24ης Μαΐου τοῦ 1843 τοῦ Δημ. Τσάμη Καρατάσου, με ἡμερομηνία 19-6-1865, θεωρημένο ἀπὸ κάποιον δημορχιακὸ πάρεδρο τῆς Χαλκίδας.

Τὸ πιστοποιητικὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνει πληροφορίες τῶν προηγούμενων πιστοποιητικῶν καὶ ἐγγράφων.

7. Πιστοποιητικὸ τοῦ δημάρχου τῆς Χαλκίδας Σ. Καλογερόπουλου με ἀριθ. πρωτ. 758 καὶ ἡμερομηνία 2-6-1843, χάρη στὸ ὁποῖο γνωρίζουμε τὸν τόπο τῆς διαμονῆς του καὶ τὴν ἀπασχόλησή του ἐκεῖ. Καὶ

1. Βλ. στὴν ἔκδοση Χ. Κοσμάδακη, σ. με'-μστ' τῆς εἰσαγωγῆς.

8. Ἀντίγραφο τοῦ πιστοποιητικοῦ τῆς 3ης Φεβρουαρίου τοῦ 1846 τοῦ ταγματάρχη Θανάση Ι. Βαλτινοῦ μετ' ἡμερομηνία 19-6-1865, θεωρημένο ἀπὸ τὸ δήμαρχο τῆς Ἀθήνας Ἐμμανουὴλ Κουτζικάρη. Ὁ Βαλτινὸς πιστοποιεῖ ὅτι ὁ Γιάννης Κασομούλης ὑπηρετήσε ὡς ὑπαξιωματικὸς στὸ 10ο ἔλαφρὸ τάγμα, ποὺ διοικοῦσε αὐτός.

Δημοσιεύουμε τὰ ἔγγραφα διατηρώντας τὴν ὀρθογραφία τους.

1

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21η Ἰουνίου 1865

Ἀναφορὰ παραπόνων

Ἰωάννου Κασομούλη τοῦ Κωνσταντίνου
Κασομούλη τοῦ ἐκ Σιατίστης τῆς Μακε-
δονίας, κατοίκου τῆς περιφερείας Κύμης

Πρὸς

τὸν κύριον Πρόεδρον καὶ τὰ Μέλη
τῆς ἐπὶ τῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν
Ἐπιτροπῆς

Ὁ Εὐσεβάστως ὑποφαινόμενος μέλος ἐδ' καταστάτου οἰκογενείας υἱὸς τοῦ ἐκ Σιατίστης / Κωνσταντίνου Κασομούλη ἐταιριστοῦ τῆς φιλι/κῆς ἐταιρίας τῆς Ἐπαναστάσεως. Ἀπὸ τὸ 1821 / μετὰ τοῦ ἀειμνήστου αὐτοῦ πατρός μου, καὶ τριῶν / ἀδελφῶν μου, τοῦ Νικολάου, Γεωργίου, καὶ Δη/μητρίου, συναγωνισθέντες κατὰ τὸν ἱερόν / ἀγῶνα πρῶτος ὁ πατήρ μου ἀπέθανεν ἐν / δόξῳ ἐν Ναούσῃ τῆς Μακεδονίας πληρωθεὶς τρεῖς ἐν τῷ πολέμῳ εἰς τὸ Στῆθον(!), τὸν / δεξιὸν βραχίονα, καὶ κατὰ τὸν δεξιὸν μα/στόν τον παρὰ τῶν ἐχθρῶν. Μετὰ τὸν θά/νατόν του αἰχμαλωτισθέντες, ἐγώ, ἡ Μήτηρ / μου, καὶ δύο ἀδελφές μου, μόλις διὰ συγγε/νικῶν ἀδρῶν λύτρων ἢ αἰχμάλωτη οἰκογέ/νεια ἀπελευθερώθη, ἐκτὸς ἐμοῦ δραπετεύσαντος ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Τούρκων καὶ / μεταβάς εἰς τὴν Σερβίαν, ἐκεῖθεν δὲ / ἐν Ἑλλάδι, ὅπου συνηγωνίσθη μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου.

σ. 2 Πασίγνωσται εἶναι αἱ μεγάλαι θυσίαι τῆς / οἰκογενείας μου, καὶ ἐκ τῶν ἀδελφῶν μου / εἷς ἔπεσεν θύμα εἰς τὴν ἔξοδον τῆς Φρουρᾶς / Μεσολογγίου ὁ Δη-μήτριος! Ὁ δὲ Γεώρ/γιος ἀδελφός μου τὸ 1838¹ Ἀξιωματικὸς / ὦν ἐδολοφονήθη παρ' ἄλλων.

Καὶ εἰς τὸ 10ον τάγμα τῶν Ἐλαφρῶν / Σωμάτων ἐπὶ Κυβερνήτου λοχίας Σιτι/στῆς διετέλεσα ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Ἀ/θανάσιον Βαλτινόν.

Οὐδεμία παρὰ τοῦ Ἐθνους καὶ τῆς Ἑλλη/νικῆς Κυβερνήσεως ἀνταμοιβὴν ἔλαβον / ὁ πολυμελής, καὶ προφανῶς δυστυχῆς οἰκο/γενειάρχης ὀκτώ ἀτυχῶν τέκνων ἀνηλί/κων.

Ἐγκλείω εἰς τὴν ταπεινὴν μου αὐτὴν / ἀναφορὰν 1) πιστοποίησιν τοῦ Δη-μητρίου / τζάμη Καρατάσσου. 2) Τοῦ Διαμαντῆ Ν. Ὀλυμπίου² 3) Τοῦ Νότη

1. Τὸ σωστὸ εἶναι 17-11-1837.

2. Στὴν ἀπαρίθμηση τῶν πιστοποιητικῶν ὑπάρχει κάποια σύγχυση. Ἡ ὀρθὴ ἀπαρίθμηση, μετὰ τὸ στοιχεῖο ἓνα, ἔχει ὡς ἑξῆς: «2. Τοῦ Διαμαντῆ Ν. Ὀλυμπίου, [καὶ τοῦ Δημ. Τζάμη Καρατάσσου]. 3. Τοῦ Νότη Βότζαρη-Κίτζου Τζαβέλα-Μήττου Κοντογιάννη, Ἀν-

Βό|τζαρη-Κίτζον Τζαβέλα-Μήτζον Κοντο|γιάννη-Ἄνδρέου Ἰσκου- τοῦ Γρηγορίου Α. Λια|κατᾶ, 4) Καλλινίκου Τζιάρρα καὶ Τόλια | Λαζοπούλου. Ν. Στουρνάρη Βαλτινοῦ-|Ν. Κοντογιάννη, 5) Ν. Στουρνάρη, καὶ | Γ. Λιακατᾶ, καὶ Νάσου Μάνταλου. | 6) Πιστοποιητικὸν Δημαρχίας Χαλκίδος| τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 758|784| ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1843.—7) Τοῦ Κυβερνήτου Καποδιστρίου ἔγγραφοι πρὸς τὸν |ἐν Θεσσαλονίκη Προξενον τῆς Ρωσίας¹.

Παρακαλῶ εὐσεβάστως τὴν Σ[εβαστὴν] Ἐπιτρο|πὴν ὅπως εὐαρεστομένη μετὰ δικαιοσύνην.

ὑποσημειοῦμαι μετὰ βαθὺ Σέβας

εὐπειθέστατος

Ἰωάνης Κ. Κασσομούλης

2

Ἐπερτάτη Σεβασμία Βουλὴ

ἐμφανιζόμεθα διὰ τῆς παρουσίας μας νὰ ἀναφέρωμεν τὸν |πατριωτισμὸν τοῦ Μακαρίτου Κώνστα Κασσομούλη καὶ τῶν υἱῶν του |κυριῶν Νικολάου καὶ λοιπῶν Ἀνταδελφῶν, ὁ ὁποῖος εἶναι γνωστὸς καὶ |βεβαιωμένος εἰς ὅλους ἡμᾶς καὶ εἰς πολλοὺς πελοποννησίους καὶ ἄλλους |πατριώτας, οἵτινες εὐρίσκονται αὐτόθι. ὁ μὲν πατήρ των νυχθη|μερῶς πολεμῶν εἰς Νιάουσαν κλεισμένος εἰς οἰκοῖσκον ἀφανίζων |πολλοὺς τῶν ἐχθρῶν μετὰ Μεγάλῃ γενναϊότητι καὶ Ἡρωϊσμὸν ὑφόνων (;)|εὐπροσδέκτους θυσίας εἰς τὴν ἀγάπην τῆς Πατρίδος, οἱ δὲ υἱοὶ του |κύριος Νικόλαος Κασσομούλης, Γεώργιος καὶ Δημήτριος, ἐφάνησαν εἰς ὅλους τοὺς ὀλυμπιακοὺς² ἀγῶνας καὶ πολέμους ἔργω τε καὶ λόγῳ καὶ διὰ χρο|μάτων. Ἡ φαμελιά των ἔπειτα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς των ἐ|σκληρώθη εἰς Νιάουσαν, ἡ Μητέρα των, δύο Μικραῖς ἀδελφαῖς |των καὶ ὁ συμπολεμῶν μικρότερος ἀδελφός των Ἰωάννης. Ἡ μὲν φαμε|λιά των συνευρισκομένη μετὰ ὅλους εἰς Νιάουσαν ἠχμαλωτίσθη ὡς ἄνω|θεν, τὰ δὲ ὑπάρχοντά των καὶ ὅλη ἡ εὐκατάστατος περιουσία των εὐρέ|θη³ εἰς Σάτισταν καὶ ἐλεηλατίσθη μέχρι ἀτόμου ἀπὸ τὸν Χουρσιτ πα|σᾶν καὶ ἔμειναν εἰς μίαν ἀθλίαν κατάστασιν τόσον σ. 2 ὅπου ἄλλοῦ | ἡ ἔλευσίς των δὲν μένει παρὰ μετὰ Θεὸν εἰς τὰ συμπαθητικὰ καὶ πατρῶα σελά|χνα τῆς κοινῆς ἡμῶν Μητρὸς, τὴν ὁποίαν θερμοπαρακαλοῦμεν

δρέου Ἰσκου, [καὶ Ν.Κοντογιάννη], ποῦ εἶναι τὸ χαμένο πιστοποιητικό. 4. Τοῦ Νικ. Στουρνάρη, Γληγόρη Λιακατᾶ, Νάσου Μάνταλου, Καλλινίκου Τζιάρρα καὶ Τόλιου Λαζοπούλου. 5. Τοῦ Α. Βαλτινοῦ. 6. Πιστοποιητικὸν Δημαρχίας...».

1. Τὸ σωστὸ εἶναι «Τοῦ προξένου τῆς Ρωσίας ἔγγραφοι πρὸς τὸν Ν. Κασσομούλη».

2. Ἐνοεῖ τὰ πολεμικὰ γεγονότα τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Δυτ. Μακεδονίας.

3. «μερικοὶ κηφῆνες προδότες προεστοί—πληροφορήθηκε ὁ Νικόλαος—ἐπρόδωσαν τὰ κιβώτια». Βλ. Ἀπομν. τ. Α', 265.

καὶ ἡμεῖς ὡς πολνεύ|σπλαχνος μήτηρ νὰ ἀνοίξη τὴν ἀγκάλην της νὰ δεχτῆ αὐ-
τοὺς νὰ φροντίσῃ τὴν ἀπε|λευθέρωσίν των. νὰ ἐπιμεληθῆ ὑπερασπιζομένη αὐ-
τοὺς ἢ διὰ χρηματικῆς βο|ηθείας ἢ δι' ἄλλον κανενὸς ἐπισήμου αἰχμαλώτου ὀ-
ποιωδῆποται τρόπῳ ἤθελον|τὸ κρίνῃ εὐλογον. Διὰ νὰ συντελεσθῆ ἀμμέσως
ἢ εὐσπλαχνία της καὶ νὰ πλη|ροφορηθῆ σαφέστερον πέμποντες παρ' ἡμῶν καὶ
παρὰ τὸν Αὐτάδελφον τοῦ κυρίου|Νικολάου ὁ Γεώργιος Αὐτάδελφός του συνο-
δευόμενος παρὰ τὸν παραστάτην|μας κυρίου Νικολάου καπ. Ἄντωνίου Κρα-
νιδιώτου καὶ μὲ τὴν ἀνὰ χεῖρας|ιδιόχειρον ἐπιστολὴν τῆς Μητρὸς καὶ ἀδελφοῦ
των, μὲ τὸ νὰ ἐνεργήσῃ(;) ἐδῶ|ὁ Νικόλαος μένει εἰς ἡμᾶς συναγωνιζόμενος
καὶ ὅτι ἡ κοινὴ Μήτηρ μας φροντίσει|δι' αὐτοὺς θέλει ἐνθαρρύνῃ ἡμᾶς τε καὶ
ἄλλους πατριῶτας, ὅτι τὰ τέκνα τῶν|ὑπὲρ αὐτῆς θυσιαζομένων δὲν θέλουσι
μείνει ἄπορα καὶ ὄρφανὰ εἰς χεῖρας|τῶν τυράννων ἀναδεόμενοι τὴν φιλόστορ-
γον καὶ σεβαστὴν ἡμῶν Κοι|νήν Μητέρα νὰ εἰσακούσῃ τὰ τῆς δεήσεώς μας καὶ
βλέμματι ἴλαρὸ|λάβῃ συμπάθειαν. εἰς αὐτὰ μένομεν μὲ ὄλον τὸ προσῆκον σέβας.

Οἱ προσκυνῶντες καὶ περιμένοντες τὴν ταχεῖαν της περιθάλψιν.

1823 Ἰουλίου 13

εἰς ἀσπροπόταμον πρόθυμοι τῶν ἐπιταγῶν της καὶ γνήσια τέκνα της

Νικόλαος	Γληγόρης	Νάσος	Καλλίνικος	Τόλιος
Στουρνάρης	Λιακατάς	Μάνταλος	Τζάρας	Λαζόπουλος
Τ.Σ ¹	Τ.Σ.	Τ.Σ.	Τ.Σ.	Τ.Σ.

Ἔστι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ

Χαλκίς τὴν α' Ἰουνίου 1843

(Τ.Σ.) Ὁ Δῆμαρχος Χαλκίδος

Σ. Καλογερόπουλος

3

ἡμεῖς Βεζῆρ Μεχμέτ ρεσήτ πασιὰ

δίδομεν τὸ παρὸν ἄζὰτ ἐμονογιουρτί μας τῆς κώσταινας|τζιάμηνας² μετὰ τοῦ
παιδιοῦ της καὶ θυγατέρων της ὅτι εἰς τὸν|καιρὸν τῆς Νιάουστας εἶχεν ὑποπέσει
εἰς σκλαβίαν καὶ|ἐξαγοράστη παρὰ τῶν συγγενῶν της, μ' ὄλον ὁποῦ κατὰ|τὸ
φετφάι σερί³ ὑπόκειτο εἰς ποινὴν παντοτινῆς σκλαβί|ας. ἡμεῖς ὁμως μωρχαμετή⁴
τῆς χαρίζομε τὴν ἔλεν|θερίαν μαζὶ μὲ τὰ παιδιά της, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέλει|μέ-

1. Μετὰ τὸ κείμενο ἀκολουθοῦν πρόχειρα ἀντίγραφα τῶν σφραγίδων τῶν 5 ἀρχηγῶν.
Ἄπὸ αὐτῆς οἱ 3 πρῶτες εἶναι κυκλικῆς μὲ ἐσώκλειστα ὀρθογώνια, τοῦ καλόγερου Τζάρα,
ἀδερφοῦ τοῦ Νικοτσάρα, ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ὁμόκεντρος κύκλους καὶ τοῦ Τόλιου Λάζου
ἔχει τὸ σχῆμα τῆς πεντάλφας τοῦ Ἰσραήλ.

2. Οἱ Κασομούληδες λέγονταν καὶ Τσάμηδες.

3. φετφάι σερί=ἱερὴ ἀπόφασις.

4. μωρχαμέτι=ἀπὸ περιποίησης, ἀπὸ εὐσπλαχνία.

νει ἐλευθέρα τῆς ποιῆς ταύτης, αὐτή τε τὸ παιδί της | καὶ ἡ θυγατέρα¹ της ἔχου-
σα ἐξουσίαν εἰς τὸ σπῖτι της | ἀπειρακτη χωρὶς νὰ τῆς Γένη πλέον κανένas |
μανές. ἐξ ἀποφάσεως.

1829

26 Φεβρουαρίου

ἐν

Ἰωάννινα

ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ ποιστοποιηθέντος πρωτοτύπου.

Χαλκὶς τὴν 1 Ἰουνίου 1843

(Τ.Σ.)

Ὁ Δήμαρχος Χαλκιδέων

Σ. Καλογερόπουλος

4

Εὐγενέστατον κύριον Νικόλαον Κωνσταντῆ Κασομούλλη

Τὸ ἀπὸ 18 Ἰουνίου ἔγγραφόν σας ἔλαβον, καὶ τὰ ἐν αὐτὸ | γεγραμμένα
σας ἐγίνη. Εἴσται(;) ἐνταῦθα νὰ μᾶς θιμειθῆτε τὰ | περὶ τοῦ ἀδελφοῦ σας
ὁ ὁποῖος ἀμέσως ὅπου μᾶς ἔπα | ρρησιάζεσθαι τὸν ἐδώσαμεν τὴν πρέπουσαν ὑπερά-
σπισιν | κατὰ τὸ Γράφειν σας, καὶ ἀμέσως ἐπάισεν διὰ Σιάτισταν | διὰ τὰς ἀδ-
ταδελφάς σας αἱ ὁποῖαι προκαιροῦ εἰς τὰ ἐδῶ | ἀριβάροντες εὐρίσκονται.

Περὶ δὲ τῆς ἰδικῆς σας ὑποθέσεως ὅπου μᾶς λέ | γετε, ἀμέσως ὅπου ἦλθεν ὁ
ἀδελφός σας, τὸν ἐπρόβαλλα | ὅτι νὰ τὸν στείλω εἰς τὸν Σατραζάμη² μὲ
Γράμματά μου | ἢ καὶ μὲ δραγομάνον μου, ἂν τοῦ κάμη ἀνάγκην | ὁ ὁποῖος βλέ-
ποντας τὴν ἀνωμαλίαν τοῦ τόπου ἐκείνου | καὶ τὰς ἐπ' ἀλλήλους ταραχὰς καὶ
ἀνησυχίας τοῦ σια | τραζάμη καὶ μετὰ τὸν σκόνδρα πασιὰ ἀπεφάσισεν | νὰ λάβη
ὑπομονὴν ἕως ὅτου νὰ λάβη ὁ τόπος ἐκεῖνος | ἡσυχίαν ὅσον καὶ ὁ Σαντραζάμης
ἀπὸ φροντίδες.

Ὅθεν αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις εὐρίσκεται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀδελφοῦ σας,
καὶ ὅποτε ἀποφασίσῃ διὰ νὰ πηγαίνῃ θέλω | τὸν δώσῃ τὴν πρέπουσαν ὑπεράσπι-
σιν, τόσον διὰ Γρα | μμάτων μου, ὅσον καὶ διὰ δραγομάνον μου, ἂν λάβῃ | χρεῖαν.

σ. 2

Πρὸς τούτοις κατὰ τὸ Γράφειν τοῦ Ἐξοχοτάτου Σ. | Κυβερνήτου, ἐμέτρη-
σα τὸν ἀδελφόν σας Γρόσια χίλια(!) | ἑκατὸν Αρ. 1100: διὰ ἑξοδά του.

Μένω δὲ μὲ ἄκρον σέβας

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῆ 26 αὐγούστου 1831.

Ἄγγελος Μουστοξόδης.

1. Τὸ σωστὸ «θυγατέρες», ἀφοῦ ἦταν δύο οἱ αἰχμάλωτες κόρες της.

2. σατραζάμης=ἀρχιστράτηγος. Ἐδῶ εἶναι ὁ Κιουταχῆς.

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν
Ἀθήναις τῇ 13 Ἰουνίου 1865
Ὅ

Δήμαρχος Ἀθηναίων
(Τ.Σ.) Ε. Κουτζικάρης

5

Πιστοποιοῦμεν οἱ ὑποφαινόμενοι ὅτι ὁ Ἰωάννης Κ. | Κασομούλης εὐρεθεὶς μετὰ τοῦ πατρὸς του εἰς τὰς μάχας ντουβράς¹ | Μονή, Γάστρας καὶ Ναούσης τῆς Μακεδονίας κατὰ.....² | μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του πληρωθεὶς μαχόμενος | ἐντὸς τῆς πόλεως Ἀντρίως καὶ αἰχμαλωτισθεὶς μετὰ τῆς | Μητρὸς του ὁμοῦ με τὰς δύο του ἀδελφὰς ἀπὸ τοὺς ὄθω | μανούς. φηγὼν δὲ μετέβη ἐκεῖθεν εἰς Σερβίαν | καὶ ἀπὸ τὴν Σερβίαν ἐνταῦθα ἀγωνιζόμενος με ζῆλον | ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδος ὅπου καὶ ἂν εὐρέθη | ἕως ὅτου ἐνωθεὶς καὶ με τοὺς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀγω | νιζόμενους τρεῖς ἀδελφούς του ὑπηρέτησεν με ζῆλον | καὶ μέχρι τῆς διαλύσεως τῶν στρατευμάτων ὡς ὁ | παξιωματικός.

Ὅθεν γνωρίζοντες τὰς θυσίας Μεγάλας τῆς οἰκογενείας | ταύτης καὶ ἐκδουλεύσεις τοῦ πατρὸς καὶ τῶν τεσσάρων | ἀδελφῶν ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν εἰς ἔπεσεν θύμα | εἰς τὴν ἔξοδον τῆς φρουρᾶς Μεσολογγίου, ὁ δὲ | δολοφονηθεὶς κατὰ τὸ 1838 ὡς Ἀξιωματικός εἰς | Βασιλικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἀτομικῶς τὸν ζῆλον | τοῦ εἰρημένου Ἰωάννου Κασομούλη δίδομεν τὸ | παρὸν μας διὰ τὸν χρησιμεύσῃ ὅπου ἀνήκει.

Ἀθήναις τῇ 5 Φεβρουαρίου 1841

Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος

Δημ. Τζιάμης Καρατάσος

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν

Ἀθήναις τῇ 19 Ἰουνίου 1865

Ὅ

Δήμαρχος Ἀθηναίων

(Τ.Σ.) Ε. Κουτζικάρης

6

Πιστοποιήσεις

αὐτόπτης ὁ ὑποφαινόμενος τῆς κατὰ τὸ 1821³ | τρομερῆς αἱματοχυσίας καὶ κατὰ στροφῆς(;) τῆς πόλεως | Ναούσης ὁμολογῶ ἐν καθαρῷ συνειδότη, ὅτι ὁ ἐκ

1. Στις 27-3-1822

2. Μία λέξη δυσανάγνωστη. Πρέπει νὰ εἶναι «τῶν τούρκων».

3. Τὸ σωστὸ εἶναι 1822.

Σια |τιστεύς(!) εὐκατάστατος Κωνσταντῖνος Κασομούλης στρατιωτικός, | ἦλθεν ἐντὸς τῆς πόλεως ταύτης ὡς συνεργὸς τοῦ Πα |τρὸς μου διὰ τὴν ἐπανάστασιν τῶν μερῶν ἐκείνων.

Ἐπὶ δὲ τῆς εἰσβολῆς τῶν ὀθωμανῶν εἰς τὴν αὐτὴν | πόλιν Νάουσαν, κλεισθεὶς ἐντὸς μιᾶς οἰκίας μετὰ τῆς | οἰκογενείας του ὡς ἄλλοι ἀπέθανεν ἐνδόξως, ἀντικρούων | ἔσοθεν τοὺς πολυορκίσαντες αὐτὴν Τούρκους. Μετὰ δὲ | τὸν θάνατον αὐτοῦ, εὐθὺς αἰχμαλωτίσθη ἅπασα ἡ | [οἰ]κογένειά του, ἥτις μετὰ καιρὸν ἀπελευθερώθη διὰ | συνδρομῆς ἀδρῶν λύτρων τῶν συγγενῶν.

Ἔθεν δίδομεν τὸ παρὸν μας εἰς τὸν παρενθεθέντα | τότε καὶ συναιχμαλωτισθέντα κ. Ἰωάννην Κασομούλην | διὰ τὰ τῷ χρησιμύση ἔνθα δεῖ.

Ἀθήναις τὴν 24 Μαΐου 1843

Δημ. τζιάμης Καρατάσος

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν

Χαλκίδς τὴν 19 Ἰουνίου 1865

Ὁ

Δήμαρχος, [καὶ] ἀπουσιάζοντος [αὐτοῦ]

.....¹

7

Πιστοποιεῖται ὅτι

αρ. Πρ. 758

Δ. 784

Ὁ Ἰωάννης Κασομούλης, γέννημα τῆς | πόλεως Σιάτιστα καὶ δημότης καὶ κάτοικος Χαλκίδος, δὲν | ἔχει οὔτε κινήτην οὔτε ἀκίνητον περιουσίαν, δὲν γνωρίζει καμ |μίαν τέχνην οὔτε δύναται νὰ μετέλθῃ καμμίαν βιομη |χανίαν. ζῆ δὲ μέχρι τοῦδε ποριζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζεῖν | ἀπὸ ἐνοικιάσεις τῶν δημοσίων προσόδων.

Ἐκδίδομεν ὅθεν τὸ παρὸν πιστοποιητικὸν κατ' αἴτησίν του |γνωρίζοντες ὅτι εἶναι εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν προτα |θέντων ἀπὸ τὴν Στρατιωτικὴν ἔξετ. [αστικὴν] Ἐπιτροπὴν | πρὸς κατάταξιν εἰς τὴν φάλαγγαν καὶ μὴ βαθμολογηθέντων | σύμφωνα μὲ τὴν προτελευταίαν παράγραφον | τὴν ἀπὸ 26 μαΐου | 1 Ἰουνίου 1838 ν. Β. Διατάγματος.

Τὴν 2 Ἰουνίου 1843 Χαλκίδς

Ὁ Δήμαρχος Χαλκιδέων

Σ. Καλογερόπουλος

1. Ὑπογραφή δυσανάγνωστη.

Ἐπιβεβαιούται
Τὸ Δημ. Συμβούλιον
(ἔπονται δέκα ὑπογραφές)

8

Πιστοποιῶ ὁ ὑποφαινόμενος ὅτι ὁ Κύριος Ἰωάννης / Κ. Κασομούλης ὑπερέ-
τησεν εὐπειθῶς καὶ ἐντίμως εἰς τὸ δέ / κατον ἑλαφρὸν τάγμα ὡς ὑπαξιωματικός,
μέχρι τῆς δια / λύσεως τοῦ αὐτοῦ τάγματος τῶν Στρατευμάτων.

Εἰς ἔνδειξιν ὅθεν δίδεται τὸ πορὸν διὰ τὰ πα / ρουσιάση ὄπου ἀνήκει.

Τὴν 3 Φεβρουαρίου 1846

Ἐν Ἀθήναις

Ὁ Ταγματάρχης

Ἀ. Ι. Βαλτινὸς

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν

Ἀθήναις τῇ 19 Ἰουνίου 1865

Ὁ

Δήμαρχος Ἀθηναίων

Ε. Κουτζικάρης

R É S U M É

C o s t a s B. S p a n o s, Huit documents de Jean Kassomoulis.

Jean Kassomoulis est un frère consanguin de Nikolas Kassomoulis, l'écrivain des Mémoires de l'Indépendance grecque. Il a été prisonnier de guerre avec sa mère et ses soeurs après les combats de Naoussa(1822). Après son évasion (1831) des prisons turques de Pissodéri de Florina, il est rédescendu à Péloponnèse, où il a rencontré son frère Nikolas le 26-11-1831. Ensuite il se range au 10ème bataillon de 1832 jusqu' au février de 1833, et après il est installé à l'île d'Eubée.

L'auteur de cet article présente huit documents, dont les 6 sont copies. Tous se trouvent aux Archives des Combattants de la Bibliothèque Nationale d'Athènes. Ils sont documents sur la captivité de la famille de Constantin Kassomoulis, sur les actions de sa délivrance, et sur l'offre de cette famille, et principalement de Jean Kassomoulis, pour l'indépendance grecque.